

Warszawa, dnia 7 lipca 2006 r.

DSP-I-5006-290/06

BH-T-0700-349/06

M. 07.06
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Al. Piłsudskiego 125
00-913 Warszawa
M. 07.06
354

Pan

Ryszard Legutko

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na pismo Pana Marszałka z dnia 7 czerwca 2006 r., BPS/DSK-043-341/06, przy którym przekazane zostało oświadczenie Pana Senatora Czesława Ryszki, złożone podczas 11 posiedzenia Senatu RP w dniu 24 maja 2006 r., dotyczące Fundacji „Signum Magnum” z siedzibą w Rybniku z udziałem której toczyły się i nadal toczą przed Sądem Rejonowym w Rybniku sprawy, o których mówił w swym Oświadczeniu Pan Senator, uprzejmie wyjaśniam, co następuje:

Art. 178 ust. 1 Konstytucji stanowi, że sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji i ustawom – oznacza to, że sędziowie podejmują swoje rozstrzygnięcia w sposób niezawisły, działając w oparciu o prawo i zgodnie ze swoim sumieniem i wewnętrznym przekonaniem. Dlatego też art. 39 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych stanowi, że czynności nadzorcze Ministra Sprawiedliwości nie mogą wkraczać w sferę niezawisłości sędziowskiej, a więc w treść wyroków i postanowień, których prawidłowość może być badana wyłącznie w trybie przez prawo przewidzianym, a więc przez wnoszenie apelacji (od wyroków) bądź zażaleń (na postanowienia) do sądu wyższej instancji, a po uprawomocnieniu się orzeczenia kasacji do Sądu Najwyższego.

W sprawie III K 317/05 Sądu Rejonowego w Rybniku w dniu 13 kwietnia 2005 r. Pani Małgorzata Sojka wniosła prywatny akt oskarżenia przeciwko radnemu Romualdowi Nieweltowi o czyn z art. 212 § 1 kk polegający na tym, że w trakcie sesji Rady Miasta Rybnika w dniu 22 grudnia 2004 r. pomógł fundację „Signum Magnum” której wymieniona jest Prezesem o wątpliwe postępowanie moralne i wykorzystywanie słabości ludzi, co poniża ją w opinii publicznej i powoduje utratę zaufania potrzebnego w jej działalności.

Sąd Rejonowy w Rybniku po przeprowadzeniu postępowania dowodowego uniewinnił radnego Romualda Niewelta od postawionego zarzutu.

Pełnomocnik oskarżycielki prywatnej wniósł apelację od tego wyroku.

Sąd Okręgowy w Gliwicach V Wydział Karny Zamiejscowy w Wodzisławiu Śląskim wyrokiem z dnia 8 maja 2006 r. nie uwzględnił apelacji i zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (sygn. V Ka 146/06). Sąd ten w uzasadnieniu pisemnym wyroku ustosunkował się do wszystkich zarzutów apelacyjnych, zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 433 § 2 kpk i należycie swoją decyzję umotywował. Między innymi wskazał wyraźnie, iż trafne było stanowisko Sądu I instancji, że zachowanie oskarżonego objęte zarzutem mieściło się w granicach dozwolonej krytyki oraz że motywacja oskarżonego i spontaniczny charakter jego wypowiedzi wykluczają, aby oskarżony działał w zamiarze zniesławienia Fundacji.

Z protokołu rozprawy nie wynika, aby sędzia sprawozdawca Adam Kołodziejczyk był nieprzygotowany do sprawy. Podkreślić natomiast należy, że uzasadnienia wyroków sądów obu instancji znajdują pełne oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym.

Jak wynika z treści protokołu rozprawy odwoławczej – Przewodniczący składu pouczył strony o sposobie i terminie wniesienia kasacji.

W sprawie IX Kp 46/05 Sądu Rejonowego w Rybniku – Fundacja „Signum Magnum” w dniu 27 grudnia 2004 r. złożyła doniesienie do Prokuratury Rejonowej w Żorach o popełnieniu przestępstwa z art. 231 § 1 kk przez Ewę Ryszkę – Zastępcę Prezydenta Miasta Rybnika tj. że jako funkcjonariusz publiczny nie dopełniła swoich obowiązków i działała na szkodę interesu publicznego. Miało to polegać na tym, że jako Zastępcę Prezydenta mając informację o bezprawnym przetrzymywaniu dzieci z terenu Rybnika przez Dom Dziecka „Dworek Dzieci”, nie zawiadomiła o tym organów ścigania. Prokurator Rejonowy zgromadził całą dostępną dokumentację, m.in. dokumenty świadczące o legalnym pobycie czwórki dzieci z terenu Rybnika w „Dworku Dzieci”. Przesłuchano też Prezesa Fundacji – Małgorzatę Sojkę.

Po przeanalizowaniu zebranych dowodów Prokurator postanowieniem z dnia 21 lutego 2005 r. odmówił wszczęcia dochodzenia w tej sprawie (Ds. 219/05) oceniając, że nie sposób wskazać i określić popełnienia czynu stypizowanego w art. 304 § 2 kpk, gdyż cechy tego typu przestępstwa nie wystąpiły.

W dniu 4 marca 2005 r. Fundacja wniosła zażalenie na to postanowienie, a Prokurator Okręgowy w Gliwicach, nie przychyliwszy się do niego w trybie art. 306 § 2 kpk przekazał je Sądowi Rejonowemu w Rybniku, jako sądowi odwoławczemu. Tenże Sąd postanowieniem z dnia 21 czerwca 2005 r. nie uwzględnił zażalenia, utrzymując zaskarżone postanowienie w mocy i podzielając argumenty obu Prokuratorów. Orzeczenie to jako że pochodzi od sądu odwoławczego jest prawomocne i nie podlega zaskarżeniu (art. 326 § 1 kpk).

W sprawie IX Kp 6/06 – Fundacja „Signum Magnum” zgłosiła do Prokuratora Rejonowego w Rybniku doniesienie o tym, że objęte ochroną konserwatorską budynki przy ul. Raciborskiej nr 24 i Dworek 2 w Rybniku zostały zniszczone przez właściciela – Gminę Rybnik poprzez wydanie decyzji o ich rozbiórce.

W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego zebrano materiał dowodowy, na podstawie którego ustalono, że Rada Miasta Rybnik w dniu 23 lutego 2005 r. podjęła uchwałę w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dla budynku przy ul. Raciborskiej 24, który był przeznaczony do ochrony konserwatorskiej przewidziano możliwość jego rozbiórki pod warunkiem wykonania pełnej dokumentacji inwentaryzacyjnej. Natomiast budynek przy ul. Dworek 2 nie figurował w spisie obiektów przeznaczonych do ochrony konserwatorskiej, jednak z uwagi na datę jego budowy został poddany podobnej procedurze związanej z wyburzeniem jak wyżej. W związku z planowaną przebudową układu komunikacyjnego u zbiegu ulic Raciborskiej i Dworek – kamienice te miały zostać wyburzone.

W kwietniu 2002 r. uzyskano ekspertyzy budowlane dotyczące stanu technicznego obu budynków oraz możliwości dalszego ich eksploataowania. Z ekspertyz tych wynikało, że budynki te w obecnym stanie technicznym nie mogą być użytkowane i wobec znacznego stopnia zużycia należy je wyburzyć, gdyż koszt remontu i niezbędnej modernizacji przekracza 70% wartości odtworzenia budynków w stanie nowym. Opracowano też projekt rozbiórki obu kamienic.

W dniu 7 maja 2003 r. Prezydent Rybnika decyzją administracyjną udzielił pozwolenia na rozbiórkę obu kamienic. Nadto w sprawie prowadzone było przez Śląski Urząd Wojewódzki postępowanie administracyjne, który nie znalazł podstaw do wznowienia postępowania w tej sprawie.

W tej sytuacji Prokurator Rejonowy w Rybniku uznał, że działania władz Rybnika nie wyczerpują znamion czynu zabronionego w art. 108 ust. 1 ustawy

o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zaś do wyburzenia obu kamienic doszło zgodnie z przepisami prawa. Na tej podstawie postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2005 r. odmówił wszczęcia dochodzenia w sprawie zniszczenia dwóch zabytkowych kamienic (1Ds 1589/05). Zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 306 § 2 kpk Prokurator Okręgowy w Gliwicach, nie uwzględnivszy zażalenia Fundacji, przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Rybniku, a ten postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2006 r. utrzymał zaskarżone postanowienie w mocy (IX Kp 6/06). Sąd ten podzielił w zupełności argumentację obu Prokuratorów, że działanie władz Rybnika, w zakresie wyżej opisanym było zgodne z przepisami prawa. Postanowienie to jest prawomocne.

Jednocześnie informuję, że od tych orzeczeń nie przysługuje nadzwyczajny środek odwoławczy w postaci kasacji albowiem tego rodzaju postanowienia nie są orzeczeniami kończącymi postępowanie. Decyzje procesowe wydane w tym trybie nie wyłączają możliwości nadania dalszego biegu danemu postępowaniu poprzez jego podjęcie lub wszczęcie mimo uprzedniej odmowy w trybie art. 327 § 1 kpk.

W związku z zawartymi w oświadczeniu Pana Senatora Czesława Ryszki zarzutami dotyczącymi działalności prokuratury uprzejmie informuję, że w jednostkach organizacyjnych prokuratury podległych Prokuraturze Apelacyjnej w Katowicach, zarejestrowano ogółem 8 postępowań przygotowawczych przeprowadzonych w wyniku zawiadomień o przestępstwie złożonych przez Fundację „Signum Magnum” lub inne podmioty związane z jej działalnością (1 Ds. 219/05 PR w Raciborzu, Ds. 219/05 PR w Żorach, 1 Ds. 70/05, Ds. 1589/05, 2 Ds. 505/06, 1 Ds. 18884/04/S PR w Rybniku , 1 Ds. 537/04/Z i 1 Ds. 856/06/Z PR Katowice Centrum Zachód). Z uwagi na to, że w oświadczeniu Pana Senatora Czesława Ryszki brak jest bliższego wskazania sprawy, której dotyczą podniesione przez niego pod adresem prokuratury zarzuty, wskazał bowiem jedynie, że dotyczą „prokuratury w Katowicach” – uprzejmie wyjaśniam, że:

Śledztwo w sprawie sygn. 1 Ds. 537/04/Z PR Katowice Centrum Zachód wszczęto w związku z zawiadomieniem Fundacji „Signum Magnum” o poświadczeniu nieprawdy przez Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej poprzez potwierdzenie, że w układzie wykonawczym do budżetu Miasta Rybnik za rok 2004 przewidziano dotacje celowe na realizację zadań tego miasta dla Fundacji. Przeprowadzone postępowanie nie potwierdziło okoliczności podanych w zawiadomie-

niu, bowiem – jak ustalono – w w/w budżecie przewidziano środki na pomoc społeczną w kwocie 105 000 zł dla podmiotów niepublicznych, jakkolwiek nie wskazano imiennie takiego podmiotu, w związku z czym postępowanie to umorzono i decyzja ta w dniu 28 września 2004 r. uprawomocniła się.

Śledztwo w sprawie sygn. 1 Ds. 856/06/Z PR Katowice Centrum Zachód wszczęto w związku z zawiadomieniem Dyrektora Domu Dziecka „Dworek Dzieci” w Rybniku o przekroczeniu uprawnień przez inspektorów Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach poprzez udostępnienie podmiotowi nieuprawnionemu – Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Rybniku - protokołu z przeprowadzonej w w/w Domu Dziecka kontroli. Postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2006 r. postępowanie to umorzono wobec braku podejrzeń popełnienia przestępstwa, a decyzja ta została zaskarżona przez Dyrektora Domu Dziecka „Dworek Dzieci”. Prokuratura Okręgowa w Katowicach nie uwzględniła tego środka odwoławczego i w dniu 21 kwietnia 2006r. przekazała akta tego postępowania wraz z zażaleniem do Sądu Rejonowego w Katowicach, który wyznaczył termin rozpoznania wniesionego w tej sprawie środka odwoławczego na 7 sierpnia 2006 r. Zatem ocena zasadności końcowej decyzji merytorycznej w tej sprawie należy do kompetencji sądu.

W zakresie spraw cywilnych treść przedstawionego oświadczenia dotyczy czterech spraw cywilnych: sprawy II C 333/03 Sądu Okręgowego w Gliwicach – Wydział II Cywilny Zamiejscowy w Rybniku z powództwa Fundacji „Signum Magnum” w Rybniku przeciwko Gminie Rybnik o zapłatę, sprawy I C 304/06 Sądu Rejonowego w Rybniku z powództwa Gminy Rybnik przeciwko Fundacji „Signum Magnum” w Rybniku o zapłatę, sprawy I C 308/06/4 Sądu Rejonowego w Rybniku z powództwa Gminy Rybnik przeciwko Fundacji „Signum Magnum” w Rybniku o eksmisję i I C 209/06 Sądu Rejonowego w Rybniku z powództwa Fundacji „Signum Magnum” w Rybniku przeciwko Gminie Rybnik o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach w sprawie I ACa 940/05 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Ustalono, że sprawa II C 333/03 Sądu Okręgowego w Gliwicach – Wydział II Zamiejscowy w Rybniku jest prawomocnie zakończona. W sprawie tej Sąd Okręgowy w Gliwicach – Wydział II Cywilny Zamiejscowy w Rybniku wyrokiem z dnia 1 marca 2005 r. oddalił powództwo i obciążył powoda kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej w wysokości 7.200 zł, a Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 4 października 2005 r. (sygnatura akt I ACa 940/05) oddalił apelację powódki oraz zasądził od niej na rzecz

pozwanej Gminy koszty postępowania apelacyjnego w wysokości 5.400 zł. Niniejszy proces dotyczył żądania Fundacji „Signum Magnum” w Rybniku zasądzenia od Gminy Rybnik kwoty początkowo 758.477,99 zł a po rozszerzeniu powództwa kwoty 1.473.333,32 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu za wykonane usługi opiekuńczo-wychowawcze wobec dzieci pochodzących z Rybnika w latach 1999-2002. Na podstawie przedłożonych przez strony dowodów Sąd ustalił, że Fundacja „Signum Magnum” w Rybniku, założona w 1988 r. ma na celu prowadzenie działalności charytatywno -wychowawczej na rzecz dzieci dotkniętych i zagrożonych zjawiskami patologii życia społecznego i zapewnienia im warunków harmonijnego rozwoju osobowości. W dniu 19 kwietnia 1993 r. Miasto Rybnik zawarło z Fundacją „umowę użytkowania budynku, przy ul. Dworek nr 12 w Rybniku” na cele charytatywno-wychowawcze i opiekuńcze zgodne ze statutem Fundacji. Miasto Rybnik zobowiązało się pokrywać koszty utrzymania i eksploatacji budynku w całości (tj. ogrzewania, oświetlenie, kosztów telefonu i etatu dozorca), a nadto częściowo pokryć koszty adaptacji budynku, koszty remontów kapitalnych oraz wyposażenia wewnątrz i utrzymania ogrodu. Wszystkie pozostałe koszty ponosić miała Fundacja, z tym, że Miasto zobowiązywało się do finansowego wspierania jej działalności w miarę swych możliwości finansowych. Od 1995 r. Fundacja utworzyła w użytkowanym budynku placówkę opiekuńczą, gdyż zachodziła konieczność całodobowej opieki nad dziećmi kierowanymi tam przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku. Do 2000 r. współpraca stron układała się bezproblemowo. Sytuacja uległa zmianie, gdy Fundacja w dniu 3 października 2000 r. wystąpiła do Gminy o dofinansowanie placówki i określiła koszt utrzymania i wychowania jednego dziecka na kwotę 1.300 zł. W odpowiedzi na to żądanie Gmina Rybnik poinformowała Fundację o możliwości uzyskania dotacji z budżetu powiatu na prowadzoną działalność, jeżeli placówka ta uzyska wpis do rejestru placówek opiekuńczo-wychowawczych. Taki wpis Fundacja uzyskała dopiero w dniu 23 maja 2002 r., co spowodowało przyznanie dotacji w kwocie 1.086 zł na 1 dziecko miesięcznie.

W ocenie Sądu Okręgowego w Gliwicach – Wydział II Cywilny Zamiejscowy w Rybniku roszczenie Fundacji za okres od 1999 r. do 8 grudnia 2001 r. uległo przedawnieniu z uwagi na upływ 2 lat przed datą wniesienia pozwu – art. 752 pkt. 2 kc. Pozostałe roszczenie zostało ocenione jako nienależne, albowiem strony nie łączyła żadna umowa o świadczenie usług, o której mowa w art. 750 kc, a nadto nie

zachodzą przesłanki uzasadniające zasądzenie takiego roszczenia na podstawie art. 753 kc (prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia). Fundacja bowiem jako organizacja charytatywna ma w statucie wpisane, że świadczy usługi opiekuńczo-wychowawcze z własnych środków a więc nieodpłatnie. Sąd Apelacyjny w Katowicach rozpoznając apelację Fundacji, w całości podzielił argumentację Sądu Okręgowego w Gliwicach – Wydział II Cywilny Zamiejscowy w Rybniku przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i apelację oddalił.

Sprawy I C 209/06, I C 304/06 i I C 308/06/4 Sądu Rejonowego w Rybniku są obecnie w toku. Sprawa I C 209/06 dotyczy żądania Fundacji pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego wynikającego z wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach w sprawie I ACa 940/05 odnośnie zasądzonych tam kosztów postępowania sądowego. Na podstawie tego bowiem wyroku Gmina Rybnik wszczęła wobec Fundacji postępowanie egzekucyjne, które Komornik Sądowy Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Rybniku prowadzi pod sygnaturą akt I Km 3622/05. W sprawie tej na wniosek Fundacji Sąd Rejonowy w Rybniku postanowieniem z dnia 15 marca 2006 r. wydał postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego w sprawie I Km 3622/05, na które pozwana Gmina złożyła zażalenie, a ponadto postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2006 r. oddalił jej wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, na które to postanowienie zażalenie złożyła Fundacja. W chwili obecnej sprawa ta przedstawiona jest Sądowi Okręgowemu w Gliwicach celem rozpoznania obu zażaleń.

Sprawa I C 304/06 dotyczy żądania Fundacji zasądzenia od Gminy Rybnik kwoty 67.424 zł z ustawowymi odsetkami od 1.04.2004r. do 30.04.2004 r. za całodobową usługę opiekuńczo-wychowawczą nad ośmiorgiem dzieci z terenu Gminy Rybnik. Natomiast w sprawie I C 308/06/4 Sądu Rejonowego w Rybniku wydano w dniu 12 maja 2006 r. wyrok zaoczny nakazujący pozwanej Fundacji opuszczenie i opróżnienie budynku położonego w Rybniku przy ul. Dworek nr 12, orzeczono o kosztach procesu oraz nadano temu wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności. Podstawą wydania wyroku zaocznego był fakt, że pozwana Fundacja nie odebrała wezwania na pierwszą rozprawę mimo dwukrotnego jego awizowania, co w świetle art. 139 § 1 kpc uzasadnia przyjęcie prawidłowego doręczenia takiego zawiadomienia. Pozwana Fundacja złożyła sprzeciw od tego wyroku zaocznego twierdząc, że żadnego wezwania na rozprawę nie otrzymała i wniosła jednocześnie

o zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności nadanemu temu wyrokowi. Postanowieniem z dnia 30 maja 2006 r. Sąd uwzględnił ten wniosek i zawiesił rygor natychmiastowej wykonalności w stosunku do przedmiotowego wyroku zaocznego. Na postanowienie to powód - Gmina Rybnik złożyła zażalenie, a pozwana Fundacja 21 czerwca 2006 r. złożyła wniosek o wyłączenie sędziego referenta – asesora Ewy Buczek od rozpoznania tej sprawy. W chwili obecnej podejmowane są czynności zmierzające do nadania biegu zażaleniu i rozpoznania wniosku pozwanej o wyłączenie sędziego.

W Sądzie Rejonowym w Rybniku nie ma zarejestrowanej innej sprawy z udziałem Fundacji, a w szczególności sprawy, w której Fundacja żąda stwierdzenia nieważności wypowiedzenia umowy użytkowania budynku. Tym samym podejrzenie Pana Senatora, że Sąd cyt. „w tej sprawie mataczy bez rozpoznania” jest nieuzasadnione.

Sprawa II C 303/03 Sąd Okręgowy w Gliwicach – Wydział II Cywilny Zamiejscowy w Rybniku jest już prawomocnie zakończona, a więc objęcie jej nadzorem administracyjnym jest bezprzedmiotowe. Ponadto w toku tego postępowania nie stwierdzono istotnych uchybień, które skutkowałyby koniecznością podjęcia dodatkowych czynności nadzorczych. Z uwagi na prawomocne jej zakończenie ewentualna zmiana orzeczenia może nastąpić wyłącznie w drodze rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej po spełnieniu przesłanek z art. 398³ kpc i 398⁴ kpc. Skargę może wnieść sama strona w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia jej orzeczenia z uzasadnieniem lub Prokurator Generalny, czy też Rzecznik Praw Obywatelskich w terminie sześciu miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, a jeżeli strona zażądała doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem – od chwili doręczenia takiego orzeczenia stronie (art. 398⁵ kpc).

Pozostałe sprawy cywilne poruszone w oświadczeniu Pana Senatora są obecnie w toku. Szczegółowa ich analiza nie daje podstaw do podejmowania administracyjnych działań nadzorczych. Czynności procesowe podejmowane są w omawianych sprawach bez zbędnej zwłoki, a wnioski składane przez strony rozpatrywane przez Sąd w możliwie najszybszym terminie.

Przesyłając powyższą odpowiedź, jednocześnie dziękuję Panu Senatorowi Czesławowi Ryszce za zainteresowanie problematyką wymiaru sprawiedliwości.

2 porzeczanie
z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Krzysztof Józefowicz
PODSEKRETARZ STANU